

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-22

Ärendenummer GSF-2025-02252

Handläggare

Hanna Wolff

E-post hanna.wolff@grundskola.goteborg.se

Revidering av grundskolenämndens riktlinje för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden antar den reviderade riktlinjen för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse.

Sammanfattning

Nuvarande riktlinjer för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse reviderades senast av grundskolenämnden den 24 maj 2022. Utgångspunkten i nuvarande riktlinje är att ett barn som följer med familjen vid vårdnadshavares arbete och studier utomlands har synnerliga skäl att vistas utomlands. Det är inte helt förenlig med den rättspraxis som utvecklats sedan förra revideringen.

Grundskoleförvaltningen har tagit fram förslag på reviderad riktlinje efter relevanta kammarrättsavgöranden i december 2024. Utgångspunkten är att i större utsträckning fokusera på barnets eget intresse av utlandsvistelsen vid bedömningen om synnerliga skäl föreligger.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ändringarna i riktlinjen kommer påverka bedömning av inkomna ansökningar. Kraven för synnerliga skäl skärps för att ett fullgörande av skolplikten på annat sätt ska medges. Denna ändring kan bidra till att vårdnadshavares relation till grundskoleförvaltningen påverkas negativt då färre ansökningar med största sannolikhet kommer godkännas.

Bedömning av barnets bästa

De föreslagna ändringarna innebär att ett större fokus läggs på barnets eget intresse av utlandsvistelsen än tidigare. Att en av elevens vårdnadshavare ska arbeta utomlands innebär i många fall att elevens skolgång behöver anpassas efter vårdnadshavarnas situation snarare än att barnet har ett eget intresse av utlandsvistelsen. Barnets bästa har

legat till grund för beredning av detta ärende i enlighet med 1 kapitlet 10 § skollagen. Utgångspunkten i resonemanget om barnets bästa är rätten till utbildning och kravet på skolplikt enligt lag.

Bilagor

1. Grundskolenämndens riktlinje för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse (revideringarna är markerade i rött)

Ärendet

Grundskolenämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag på revidering av riktlinje för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse.

Beskrivning av ärendet

Nuvarande riktlinjer för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse reviderades senast av grundskolenämnden den 24 maj 2022. I nuvarande riktlinje framgår att det anses ligga i barnets intresse att följa med familjen vid vårdnadshavarnas arbete eller studier utomlands. Utgångspunkten är därmed idag att synnerliga skäl föreligger om arbetet/studier utomlands sker på uppdrag av arbetsgivare.

I avgöranden från kammarrätten i Stockholm i december 2024 (mål nr 5293-24 och 5294-24) anser kammarrätten att det inte förelåg synnerliga skäl för två elever att följa med sina vårdnadshavare då en av vårdnadshavarna skulle arbeta utomlands under en kortare period. Kammarrätten anser att det enligt förarbetena till bestämmelsen framgår att bedömningen om det finns synnerliga skäl ska utgå från elevens intressen (prop. 2009/10:165 s.524). Det ska alltså vara skäl som gynnar en elev på ett sätt som motiverar att han eller hon går miste om skolgången i Sverige.

Kammarrätten anser att föräldrars karriärmöjligheter och svårigheter att resa bort längre perioder snarare kan betraktas som vårdnadshavarnas intressen. Det innebär enligt kammarrättens mening att vårdnadshavares arbete/studier utomlands innebär att barnens skolgång behöver anpassas efter vårdnadshavarnas situation snarare än att barnen har ett eget intresse av utlandsvistelsen. Enligt kammarrättens mening utgör detta inte sådana synnerliga skäl som avses i skollagen.

Nuvarande riktlinje tar inte hänsyn till ovan nämnda rättspraxis.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen gör bedömningen att nuvarande riktlinje för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse behöver revideras. Utgångspunkten i nuvarande riktlinje, att ett barn som följer med familjen vid vårdnadshavares arbete och studier utomlands har synnerliga skäl att visas utomlands, är inte helt förenlig med ovan nämnda rättspraxis. Utgångspunkten bör istället i större utsträckning fokusera på barnets eget intresse av utlandsvistelsen.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef Planering och utveckling